

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
3 päivänä heinäkuuta 1974 *

Asiassa 9/74,

jonka Bayerisches Verwaltungsgericht, kolmas jaosto, on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Donato Casagrande, München,

vastaan

Landeshauptstadt München

ennakkoratkaisun 15.10.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 12 artiklan ensimmäisen kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner (esittelevä tuomari) ja M. Sørensen sekä tuomarit R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart,

julkisasiamies: J. P. Warner,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Bayerisches Verwaltungsgericht, München, on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 14.12.1973 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.2.1974, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 12 artiklan tulkinnasta.

Ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että pääasian kantaja, joka on Italian kansalainen ja Saksan liittotasavallassa työskentelevän italialaisen työntekijän lapsi ja joka on lukuvuoden 1971-1972 aikana opiskellut keskiasteen oppilaitoksessa Münchenissä, vaatii Münchenin kaupungilta, pääasian vastaajalta, 70 Saksan markan suuruista kuukausittaista koulutustukea, josta säädetään *Bayerisches Ausbildungsförderungsgesetzin* (Baijerin koulutustukilain) 2 pykälässä.

Koska pääasian vastaaja on kieltäytynyt myöntämästä tätä tukea sillä perusteella, että kyseisen lain 3 pykälässä viitataan ainoastaan saksalaisiin, valtiotomiin henkilöihin ja turvapaikan saaneisiin ulkomaalaisiin, yhteisöjen tuomioistuimelta kysytään, onko tämä 3 pykälä yhteensopiva neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 12 artiklan ensimmäisen kohdan kanssa.

- 2 Vaikka yhteisöjen tuomioistuin ei 177 artiklan mukaisen menettelyn yhteydessä voi antaa ratkaisua kansallisten lakien säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sillä on kuitenkin toimivalta tulkita asetuksen (ETY) N:o 1612/68 12 artiklaa ja todeta, tarkoitetaanko tässä artiklassa riidanalaisen tuen kaltaisia tukitoimenpiteitä.
- 3 Tämän asetuksen 12 artiklassa säädetään, että "jos jäsenvaltion kansalainen on tai on ollut töissä toisen jäsenvaltion alueella, on hänen lapsillaan, jos he asuvat kyseisessä jäsenvaltiossa, oikeus osallistua peruskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen samoin edellytyksin kuin tämän valtion kansalaisilla" ja että "jäsenvaltioiden on tuettava toimenpiteitä, joilla pyritään turvaamaan näille lapsille parhaat mahdolliset edellytykset osallistua tähän opetukseen".

Asetuksen johdanto-osan viidennen kappaleen mukaan asetus on annettu erityisesti, ”jotta oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen voisi käyttää puolueettomien arviointiperusteiden mukaan vapaasti ja arvokkaasti, – – kaikki esteet työvoiman vapaan liikkuvuuden tieltä tulee poistaa ottaen erityisesti huomioon työntekijän oikeus elää perheensä kanssa ja edellytysten luominen perheen sopeutumiselle vastaanottavan maan oloihin”.

- 4 Sellaisen ulkomaalaisen työntekijän lapsen osalta, joka haluaa osallistua keskiasteen opetukseen, tämä sopeutuminen edellyttää sitä, että tämä lapsi voi hyötyä eduista, joista on säädetty vastaanottavan maan lainsäädännössä koulutuksen tukemista varten, samoin edellytyksin kuin kyseisen valtion vastaavassa asemassa olevat kansalaiset.

Asetuksen 12 artiklan toisen kohdan säännöksestä, jonka mukaisesti jäsenvaltioiden on tuettava toimenpiteitä, joilla pyritään turvaamaan näille lapsille parhaat mahdolliset edellytykset osallistua tähän opetukseen, johtuu, että tämän artiklan tarkoituksena on tukea erityispyrkimyksiä sen varmistamiseksi, että nämä lapset voivat yhdenvertaisesti hyötyä opetuksesta ja saatavilla olevista koulutusmahdollisuuksista.

Tästä on pääteltävä, että koska 12 artiklassa säädetään, että näillä lapsilla on oikeus osallistua tähän opetukseen ”samoin edellytyksin kuin vastaanottavan valtion kansalaisilla”, artiklassa ei tarkoiteta ainoastaan opetukseen pääsyä koskevia sääntöjä vaan myös yleisluonteisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on helpottaa opetukseen osallistumista.

- 5 Pääasiassa väliintulijana oleva Verwaltungsgerichtin yleinen syyttäjä (*Staatsanwaltschaft*) on esittänyt, että opetus- ja koulutuspolitiikka kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan.

Koska kyseinen politiikka kuuluu Saksan liittotasavallassa suurelta osin *Landien* toimivaltaan, on kysyttävä, sovelletaanko 12 artiklaa keskushallinnon antamassa lainsäädännössä määriteltyjen edellytysten lisäksi myös edellytyksiin, jotka aiheutuvat liittovaltion osavaltion viranomaisten tai muiden alueellisten kokonaisuuksien toteuttamista toimenpiteistä.

- 6 Vaikka opetus- ja koulutuspolitiikka ei sinänsä kuulu niihin aloihin, jotka perustamissopimuksen mukaisesti kuuluvat yhteisön toimielinten toimivaltaan, tästä ei kuitenkaan seuraa, että yhteisölle siirretyn toimivallan käyttö mitenkään rajoittuisi, jos tämän toimivallan käyttö voisi vaikuttaa opetus- ja koulutuspolitiikan kaltaisen politiikan toteuttamistoimenpiteisiin.

Erityisesti perustamissopimuksen III osaston I ja II luvut sisältävät useita sellaisia määräyksiä, joiden soveltaminen voi vaikuttaa tähän politiikkaan.

Asetuksen (ETY) N:o 1612/68 12 artiklan osalta on todettava, että vaikka tässä artiklassa tarkoitettujen edellytysten määrittelemineen kuuluu valtionsisäisen oikeuden nojalla toimivaltaisille viranomaisille, näitä edellytyksiä on kuitenkin sovellettava ilman syrjintää sekä kyseisen maan kansalaisuuden omaavien työntekijöiden lapsiin että kyseisen jäsenvaltion alueella asuvien toisen jäsenvaltion kansalaisuuden omaavien työntekijöiden lapsiin.

Edelleen, koska asetukset ovat perustamissopimuksen 189 artiklan mukaisesti yleisesti päteviä, kaikilta osiltaan velvoittavia ja sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavia, ei sillä, määritelläänkö kyseessä olevat edellytykset keskushallinnon, liittovaltion osavaltion tai muiden alueellisten viranomaisten vai kansallisessa lainsäädännössä näihin rinnastettavien viranomaisten antamin säännöin, ole merkitystä.

Oikeudenkäyntikulut

- 7 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asia käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Bayerisches Verwaltungsgerichtin, München, 14.12.1973 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Koska asetuksen (ETY) N:o 1612/68 12 artiklassa säädetään, että jos jäsenvaltion kansalainen on tai on ollut töissä toisen jäsenvaltion alueella, on hänen lapsillaan oikeus osallistua opetukseen ”samoin edellytyksin kuin vastaanottajavaltion kansalaisilla”, ei artiklassa tarkoiteta ainoastaan opetukseen pääsyä koskevia sääntöjä vaan myös yleisluonteisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on helpottaa opetukseen osallistumista.

Lecourt	Donner	Sørensen	Monaco	Mertens de Wilmars
Pescatore	Kutscher	Ó Dálaigh	Mackenzie Stuart	

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä heinäkuuta 1974.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti